

РЕШЕНИЕ

№ 1505

гр. София, 08.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 23.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **8406** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) и чл.87 във вр.с чл.75, ал.1, т.2 във вр.с ал.1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на А. Д. А., гражданка на И., [дата на раждане], ЛНЧ: [ЕГН], действаща чрез майка си К. Н. Ф., която жалба е подадена чрез адв.И., срещу Решение № 13121/19.08.2022 г., издадено от Заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците, с което е отхвърлена молбата на оспорващата за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

С жалбата се иска отмяна на решението като незаконосъобразно, немотивирано, постановено в противоречие с административно-производствените правила и материалния закон. Жалбоподателката се оплаква, че неправилно не е взето предвид, че тя попада в категорията лица от уязвима група – малолетно дете. Изтъква, че изпитва основателен страх от бъдещи посегателства в страната си на произход. Отправеното до Съда искане е след отмяната на решението преписката да се върне на административния орган за ново разглеждане. В с.з. жалбоподателката се явява лично и със законния си представител - майка си К. Н. Ф., както и с адв.М., която поддържа жалбата и моли преписката да се върне на административния орган. Представя писмена защита.

Ответникът - Председателят на Държавната агенция за бежанците, в с.з. се представлява от юк.П., която оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена.

Представителят на СГП дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административен съд - София град, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано с молба вх.№ РД-09-1144/05.08.2021 г., подадена от малолетната А. Д. А., гражданка на И., [дата на раждане] в [населено място], ЛНЧ: [ЕГН], чрез майка ѝ К. Н. Ф. като неин законен представител. С подадената молба тя е поискала предоставяне на международна закрила от Република България. Личните данни на молителката са установени въз основа на представена декларация по чл.30, ал.1, т.3 ЗУБ и от удостоверение за раждане.

Чужденката чрез законния си представител е получила копие от Указания за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в Република България, включваща пояснения относно производството за предоставяне на международна закрила; относно последваща молба за международна закрила; относно връчване на решенията в превод на арабски език, в потвърждение на което на последната страница на екземпляра им на български език се е подписала лично.

От административната преписка се установява, че със законния представител на А. Д. А. е проведено интервю, обективизирано в протокол рег.№ УП20621/18.11.2021 г. По време на интервюто чужденката е заявила, че не е арестувана, съдена, осъждана, не се е занимавала с политика, не е членувала в политически партии и организации. Определила е дъщеря си като принадлежаща към етническата група на кюрдите. По религия тя и дъщеря ѝ са мюсюлмани-сунити, като твърди, че в тази връзка е възможно да има проблеми. Има напрежение между шиити и сунити, между араби и кюрди. Заявила е, че в И. е живяла със съпруга си в [населено място]. Градът е разделен на араби и кюрди и е имала проблеми поради етническата си принадлежност към втория етнос. Споделила е, че дъщерята на техене далечен роднина е била отвлечена и изнасилена от шиити. Изтъкнала е, че в И. няма сигурност, има опасност за нейния живот и живота на децата ѝ, изпитва страх те да не бъдат отвлечени. Няма лекари, а на голямата ѝ дъщеря ѝ предстои операция на очите в България. Допълнила е, че нейната цел е да получи закрила от Република България, защото ту са родени и двете ѝ деца. В заключителната част от протокола е отразено, че интервюто е проведено на разбираем за оспорващата език - арабски, без да съществуват комуникативни пречки и без възражения или допълнения от нейна страна.

Във връзка с образуваното производство е изискано и становище на ДАНС, в отговор на което с писмо от 10.09.2021 г. е посочено, че ДАНС не възражава да бъде предоставена закрила на жалбоподателката, в случай че отговаря на изискванията и условията по ЗУБ.

За образуваното по молбата за закрила административно производство е изпратено уведомление рег.№ УП20621/23.09.2021 г. до Председателя на Държавната агенция за закрила на детето. В производството е изготвен социален доклад изх.№ 2204-91-00-3091/07.11.2021 г.

В хода на административното производство е изготвена справка вх.№ МД-641/15.12.2021 г. и вх.№ МД-172/16.03.2022 г. относно И., в които е разгледано общото положение в страната, а също така обстановката в Иракски К. и Д..

По подадената молба е изготвено становище на гл.експерт в РПЦ-С., с което след преценка на доказателствата по административната преписка е предложено на малолетната молителка да се откаже предоставянето на статут на бежанец и

хуманитарен статут.

С обжалваното Решение № 13121/19.08.2022 г. на Зам.-Председателя на ДАБ на основание чл.75, ал.1 т.2 и т.4 ЗУБ, вр. чл.8 и чл.9 ЗУБ, е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, със следните основни мотиви:

- анализът на заявленията в молбата и на интервюто факти води до извод, че не се доказва основателен страх от преследване.
- в конкретния случай не се установява преследване от държавен орган или организация, на която държавата по произход да не може или да не желае ефективно да противодейства съгласно чл.8, ал.3 ЗУБ, тъй като кандидатката никога не бил правила заявление в този смисъл в производството пред ЗУБ;
- не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут;
- според изложената от законния представител фактическа обстановка, тя не е принудена да напусне родината си поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция;
- твърдения или опасения за в бъдеще за тежки посегателства като изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание не са направени;
- няма заявления, че лично срещу нея са били предприемани мерки, застрашаващи свободата, живота или сигурността ѝ от официалните власти в И. или от организации, на които тази държава по произход не може или не иска да противодейства.
- въз основа на информацията по справка на дирекция "Международна дейност" на ДАБ е съобразено, че насилието в И. не достига границите на въоръжен конфликт, а състоянието на сигурността в автономната област Иракски К. и Ю. И. е стабилно.
- от социалния доклад не се установява нарушаване правата на детето, а откъсването му от неговите родители би навредило на висшия интерес на детето.
- обсъдена е възможността по чл.9, ал.5 ЗУБ да не се предостави хуманитарен статут, когато в една част от държавата по произход не съществува реален риск от тежки посегателства и до тази част може да се пътува сигурно и законно.

Административният орган е изложил в ретроспективен вид резултатите от производствата пред ДАБ на членовете на семейството на жалбоподателката:

Бащата на А. Д. А. е подал през 2016 г. молба за международна закрила, по която е постановено Решение № 7563/31.08.2016 г. на Председателя на ДАБ. С него е отказано предоставянето на международна закрила. Решението е обжалвано по съдебен ред и с Решение № 1256 от 27.02.2017 г. на Административен съд-София град по адм.дело № 10887/2016 г., жалбата е отхвърлена. Съдебният акт е оставен в сила с Решение № 9989 от 27.07.2017 г. на Върховния административен съд по адм.дело № 4211/2017 г.

Бащата на молителката е подал последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 73-ОК/04.12.2017 г. на Интервюиращ орган про ДАБ. Същото е оспорено пред АССГ, който с Решение № 776 от 09.02.2018 г. по адм.дело № 13819/2017 г. е отхвърлил жалбата.

Бащата на молителката е подал последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 38-ОК/05.07.2019 г. на Интервюиращ орган при ДАБ. Същото е оспорено пред АССГ, който с Решение № 4151 от 24.07.2020 г. по адм.дело № 8990/2019 г. го е отменил, като е върнал писмата на ДАБ за провеждане на производство по общия ред.

В тази връзка, с Решение № 1954/09.07.2021 г. на Зам.-Председателя на ДАБ е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут. Решението е обжалвано по съдебен ред и с Решение № 6712 от 15.11.2021 г. на АССГ по адм.дело № 7658/2021 г. жалбата е отхвърлена. Съдебният акт е оставен в сила с Решение № 3106 от 04.04.2022 г. на ВАС по адм.дело № 760/2022 г.

Майката на А. Д. А. е подала през 2017 г. молба за международна закрила, по която е постановено Решение № 15314/04.08.2016 г. на Председателя на ДАБ. С него е отказано предоставянето на международна закрила. Решението е обжалвано по съдебен ред и с Решение № 325 от 15.01.2018 г. на АССГ по адм.дело № 9775/2017 г., жалбата е отхвърлена. Съдебният акт е влязъл в сила.

Майката на молителката е подала последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 37-ОК/05.07.2019 г. на Интервюиращ орган при ДАБ. Същото е оспорено пред АССГ, който с Решение № 5513 от 18.09.2019 г. по адм.дело № 8255/2019 г. го е потвърдил.

Майката на молителката е подала последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 51-ОК/22.10.2019 г. на Интервюиращ орган при ДАБ. Същото е оспорено пред АССГ, който с Решение № 7986 от 16.12.2019 г. по адм.дело № 12850/2019 г. го е потвърдил.

Майката на молителката е подала последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 2-ОК/09.01.2020 г. на Интервюиращ орган при ДАБ. Същото е оспорено пред АССГ, който с Решение № 1730 от 10.03.2020 г. по адм.дело № 811/2020 г. го е потвърдил.

Майката на молителката е подала последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 1-ОК/01.02.2021 г. на Интервюиращ орган при ДАБ. Същото не е оспорено и е влязло в сила.

Майката на молителката е подала последваща молба за предоставяне на международна закрила, която не е допусната до производство с Решение № 24-ОК/17.08.2021 г. на Интервюиращ орган при ДАБ. Същото е оспорено пред АССГ, който с Решение № 7409 от 08.12.2021 г. по адм.дело № 8989/2021 г. го е отменил, като е върнал преписката на ДАБ за провеждане на производство по общия ред.

В тази връзка, с Решение № 9802/11.07.2022 г. на Зам.-Председателя на ДАБ е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут. Решението е обжалвано по съдебен ред и с Решение № 5458 от 19.09.2022 г. на АССГ по адм.дело № 7098/2022 г. жалбата е отхвърлена. Съдебният акт е оставен в сила с Решение № 1829 от 17.02.2023 г. на ВАС по адм.дело № 10470/2022 г.

Сестрата на А. Д. А. е подала през 2017 г. молба за международна закрила, по която е постановено Решение № 10953/30.05.2017 г. на Председателя на ДАБ. С него е отказано предоставянето на международна закрила. Решението е обжалвано по съдебен ред и с Решение № 6924 от 04.12.2020 г. на АССГ по адм.дело № 6980/2017 г., жалбата е отхвърлена. Съдебният акт е оставен в сила с Решение № 5441 от 28.04.2021 г. на ВАС по адм.дело № 1465/2021 г.

В хода на съдебното производство е изслушано изявление на законния представител на жалбоподателката (майка), която сподели, че семейството е в България от 7 години. Напуснали са И., защото там е имало хаос, а съпругът ѝ е имал проблеми с някои органи в страната. Нейните братя и сестри също са избягали и живеят в Европа. От И. са отишли в Турция и след това в България. Минали са през границите нелегално, в

България също са влезли нелегално, чрез каналджии. Семейството има две деца, родени в България. И двамата със съпруга си са подали молби за закрила и са получили откази през 2017 г. Смята, че ако останат в България, ще могат да се издържат. Мъжът ѝ работи, плащат наем, парите им стигат за храна и разходи. Искат децата им да ходят на училище. В И. тя е била студентка по право, ако остане тук, ще учи за висше образование.

Съдът уведоми за датата и часа на съдебното заседание дирекция "Социално подпомагане"-гр.С., отдел "Закрила на детето", в качеството му на орган по чл.15, ал.6 от Закона за закрила на детето, със задължение за така насроченото съдебно заседание да изрази становище, а при невъзможност – да представи доклад относно малолетното дете. В социалния доклад (л.294) са описани резултатите от проведената беседа с родителите на децата, като е преразказана тяхната бежанска история. В доклада се съдържа информация относно грижите, които са полагани спрямо децата, за жилищните условия и среда за децата, за възпитанието, образованието и социалната им интеграция.

В съдебното производство е представена справка вх.№ МД-1/03.01.2023 г. относно актуалната обстановка в И.; както и доказателства за записване сестрата на жалбоподателката в подготвителен клас на 135 СУ „Ян А. К.“.

При така установеното по фактите Съдът формира следните правни изводи:

Съдът намира, че решението е издадено от компетентен орган по смисъла на ЗУБ – Зам.-Председателят на агенцията, в хипотезата на делегация съобразно Заповед № РД 03-15/03.05.2022 г. на Председателя на ДАБ (л.23). При издаването на акта е спазена предвидената в закона писмена форма, не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и на материалния закон. В процедурата не са нарушени чл.75, ал.2, изр.1 ЗУБ, както и материалноправната разпоредба на чл.9, ал.1, т.3 ЗУБ.

Наред с това, самото интервю е протекло при стриктно спазване на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива: проведено е интервю със законния представител на молителката, в присъствието на преводач.

В хода на производството не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по чл.35 и 36 АПК, предвид следното:

1. Проведено е интервю със законния представител на жалбоподателката, в рамките на което са събрани доказателства за нейната бежанска история, приобщени са справки за актуалната обстановка в страната по произход.

2. Органът е обсъдил изложените факти, заявени във връзка с подадената молба за закрила.

3. Съдът съобрази и връчените в рамките на производството Указания за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията на чужденците, подали молба за статут в Република България. Указанията са общи за всички производства, съдържат и част, посветена на производството за предоставяне на статут, в това число за задължението на кандидата за статут да представи доказателства, като и за хода, ролята на личното интервю и възможността по време на провеждането му да обоснове молбата си за закрила, да оказва съдействие на длъжностните лица. Удостоверено е, че посочените указания са връчени на жалбоподателката, в това число чрез преводач и на арабски език.

4. В рамките на процедурата законният представител на жалбоподателката е била изслушана, зададени са и уточняващи въпроси, имала е възможност да сочи и

представя доказателства в подкрепа на твърденията си, в резултат на това е заявила желанието си да "получи съдействие от българските власти, за да остане на територията на Република България". Видно от съдържанието на протокола за проведеното интервю, на жалбоподателката са зададени въпроси, които са позволявали да поправи грешка или да изтъкне факти, свързани с личното и положение и относими към искането и за закрила.

5. Твърденията, изложени в жалбата за допуснати нарушения на процесуалните правила, поради необсъждане на доказателствата за страната по произход и формирането на неблагоприятни изводи за жалбоподателката, са неоснователни. На първо място в мотивите на решението са обсъдени в достатъчна степен данни за обстановката в И., в това число от сигурни източници и конкретно тези, на които е извършено позоваване в справките на дирекцията към ДАБ.

Обсъдени са всички изложени от жалбоподателя факти, извършена е преценка на тяхната достоверност. Формираните изводи са въпрос на правилна преценка на доказателствата и относими към материалната законосъобразност на решението.

По законосъобразността на преценката на органа на молбата за закрила по същество, в това число твърденията на жалбоподателката и на информацията за страната му по произход, Съдът намира следното:

Неоснователен е доводът за неправилна преценка на фактите в оспореното решение, поради следното:

На първо място, органът е приел, че жалбоподателката е доказала своята самоличност, чрез подписана от нея декларация по чл.30, ал.1, т.3 ЗУБ и представен от нея документ за самоличност. На второ място, органът е приел, че твърденията на жалбоподателката разгледани по същество са неотнесими и от тук са неприложими към предвидените основания по чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ. За предоставянето на хуманитарен статут на основание чл.9, ал.1, т.3 ЗУБ е прието, че семейството е имало възможността да живее в Иракски К., където състоянието на сигурността е относително стабилно, такъв не следва да бъде предоставен.

Действително, семейството на жалбоподателката не е твърдяло да е било подложено или да е претърпяло на каквото и да било насилие.

От изложеното следва, че остава единствено възможността молбата за закрила да бъде преценена на основание общата обстановка в страната по произход на жалбоподателя, т.е. на основания относими към всички цивилни лица, за които не са налице изключващи клаузи, в случая няма такива данни.

Доводът в жалбата за неизпълнени задължения от органа във връзка с тежестта на доказване, Съдът намира за неоснователен поради следното:

- Съгласно чл.4, § 1 от Квалификационната директива /Директива 2011/95/, държавите членки могат да преценят, че е задължение на молителя да предостави във възможно най-кратък срок всички необходими елементи в подкрепа на своята молба за международна закрила. Чл.4, ал.5, б.а) от същата директива изисква, кандидатът за убежище да положи всички реални усилия, за да обоснове своята молба, а б.б) от същата разпоредба изисква задоволително обяснение за липсата на другите относими елементи.

- Съгласно § 196 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статута на бежанец на ВКБООН, тежестта на доказване е споделена между молителя и интервюиращия орган, при отчитане на общия правен принцип, тежестта да докаже фактите се носи от лицето, подало молбата за закрила. Изискването за доказване на твърденията не трябва да бъде прилагано толкова стриктно с оглед на трудностите на доказване, присъщи на особеното положение в което се намира кандидатът за статут на бежанец.

Посочените правни положения са предвидени по националното право: в чл.6 ЗУБ е

предвидено, че компетентните органи по същия закон - длъжностни лица в Държавната агенция за бежанците, установяват всички факти и обстоятелства от значение за производството за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут и оказват съдействие на чужденците, подали молба за такъв статут. Съгласно чл.63а, ал.2 ЗУБ чужденецът е длъжен да представи своите доказателства до произнасянето по молбата му, като в случай, че не ги представи, произнасянето се извършва без тези доказателства, както и задължение да предаде всички притежавани документи за самоличност и за пътуване до територията на страната - чл.30, ал.1, т.2 ЗУБ. Тежестта на доказване, която носи жалбоподателката, и е указана при връчването на указанията, конкретно с посоченото в тях, че следва да представи всички доказателства, с които разполага в хода на производството по разглеждането на молбата и за закрила.

Правомощието на органа по чл.6 ЗУБ служебно да събере доказателства се реализира в хода на провеждането на интервюто, чрез проучването на информация за сигурни страни на произход и преценката на доказателствата. В казуса по делото е изпълнено това задължение, като е оказано съдействие на законния представител на жалбоподателката по време на проведеното интервю, в това число е осигурил преводач, уверил се е, че здравословното ѝ състояние позволява провеждането му, зададени са относими въпроси, предоставена ѝ е възможност да направи изявление и извън зададените и въпроси (имате ли нещо да добавите), съставен е протокол за проведеното интервю, подписан от нея и преводача, удостоверено е, че текстът на протокола е преведен и не са съществували пречки при комуникацията.

Изложението води до извод, че жалбоподателката е имала на разположение всички предвидени в закона правни средства да обоснове молбата си за закрила и да докаже твърденията си, а органът е приобщил актуална информация за страната ѝ по произход, която е обсъдил в необходимата степен. Следователно не е допуснато нарушение на процесуалните изисквания при събирането на доказателствата, касаещи тежестта на доказване и осъществяването на правата на жалбоподателката, както и задълженията на административния орган.

Съдът намира за неоснователен довода на жалбоподателката, че органът не е изпълнил задължението си да събере доказателства за страната ѝ по произход и с това е нарушил процесуалните си задължения, поради следното:

При преценката за сигурна страна на произход не се допуска прилагането на необорима презумпция за сигурна страна и за сигурността на гражданите на тази страна, както следва от съображения 40 - 42 и от чл.36 до 39 от Процедурната директива /Директива 2013/32 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила - преработен текст/.

Информацията за държавата по произход на лицето следва да отговаря на определени изисквания - съображения 39 и 40 от преамбюла и чл.10, ал.3, б.б) от Процедурната директива. Изисква се да е набавена точна и актуализирана информация от различни източници, изброени неизчерпателно - ЕСПОУ и ВКБООН, както и съответните международни организации за защита на правата на човека, информацията да бъде за общата обстановка в страната на произход на кандидата, и при необходимост — в страните, през които кандидатът преминава транзитно. Прилагането от държавите членки на понятието за сигурни страни за всеки отделен случай или на списъци за такива страни, съгласно съображение 46 от Преамбюла на Процедурната директива, изисква *inter alia*, да бъдат съобразени насоките и оперативните наръчници, информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в Регламент (ЕС) № 439/2010, включително методиката на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на ВКБООН. В чл.4 от Регламент (ЕС) № 439/2010 са регламентирани правомощията на ЕСПОУ, в това число и да изготвя методиката. Съгласно ал. 2 на последната разпоредба, анализът на информацията за държавите по произход не цели да се дават указания на държавите-членки относно удовлетворяването или отхвърлянето на молби за международна закрила.

Общи критерии за определянето на сигурни страни на произход се съдържат в чл.36 от

Процедурната директива, като за прилагането им държавите членки следва да определят условията и реда по националното си право.

Нормата на чл.75, ал.2 ЗУБ задължава изрично органа в рамките на производство по общия ред да се произнесе по всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му на произход или с трети държави. Поради това по националното право е предвидено задължение при преценка на молбата за закрила да бъде събрана и обсъдена актуална информация за страната на произход на молителя. По общото изискване на чл. 36 АПК във вр. с принципите за истинност по чл.7 и за служебното начало по чл.9 АПК, следва да бъдат взети предвид всички относими факти и обстоятелства. Без съмнение информацията за страната по произход и преценката ѝ, съставляват такива факти и обстоятелства, предвид задължението за спазването на принципа за забрана за обратно връщане по чл.4, ал.3 ЗУБ, чл.33 от Женевската конвенция от 1951 г., прогласен и в чл.19, ал.2 от Хартата за основните права на ЕС.

Националният законодател е предвидил прилагането на списъци за сигурни страни на произход в рамките на определения от Съвета на ЕС минимален списък за такива страни – чл.96 ЗУБ. Това правно положение е съответствало на чл.29 от отменената Процедурна директива – Директива 2005/85, но тази разпоредба не е възпроизведена в действащата преработена Процедурна директива - 2013/32. С Решение от 06 май 2008 г. по дело С-133/06 на Съда на ЕС, са отменени чл.29, § 1 и 2 и чл.36, § 3 от Директива 2005/85/ЕО. Същевременно в Регламент (ЕС) № 439/2010 е предвидено само създаването на информация за държавите по произход, но не и процедура за изготвянето на общ списък за сигурни държави. По тези съображения, предвиденото по националното право прилагане на списък на сигурни страни на произход в рамките на установен минимален такъв за ЕС е неприложимо на формално основание към момента.

В чл.98, ал.1 ЗУБ е предвидена национална процедура за приемане на списъци на сигурни страни по произход – ежегодно с решение на Министерски съвет, но няма данни тази процедура да е проведена и да е изготвен такъв списък преди постановяването на оспореното по делото решение. В § 1, точки 7-9 от ДР на ЗУБ се съдържат легални определения на понятията "държава по произход" и "сигурна държава по произход“.

В чл.98, ал.2 ЗУБ се съдържат критерии за определянето на сигурни страни и източниците на информация. Според тази разпоредба, възможните източници на информация са от държавите - членки на Европейския съюз, ВКБООН, Съвета на Европа или други международни организации. От информацията за държавата по произход следва да се направи извод за степента, в която съответната държава, в случая И., предлага защита срещу преследване, въз основа на критерии, посочени в същата разпоредба. Критериите са следните: въз основа на актовете, приети в тази област, и начина, по който се прилагат; начинът, по който се спазват правата и свободите, уредени в ЕКПЧОС, Международния пакт за граждански и политически права или Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание; начинът на прилагане на забраната за експулсиране или връщане по Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. (принципът *non refoulement*, установен в чл.33 от конвенцията) и на четвърто място - съществуването на система за ефективни санкции срещу нарушенията на тези права и свободи.

Посочените правила по националния закон съответстват на предвиденото по чл.36, § 2 от Директива 2013/32 задължение за държавите членки да уредят в своето национално законодателство допълнителни норми, ред и условия за прилагането на понятието сигурна страна на произход. Съдът констатира, че именно законодателството, касаещо зачитането на основните човешки права – като правото на живот, на свобода и сигурност, наред с политическите права, ролята на парламента и правителството за спазването им, препоръки на ООН и други сигурни източници за спазването на правата, данни за нарушението на тези права, съставляват основно съдържание в справката на Дирекцията към ДАБ. Съдът констатира, че в контекста на критериите по чл.98, ал.2, т.1-4 ЗУБ в мотивите на оспореното

решение са направени изводи за степента, в която иракската държава предлага защита срещу преследване и полага усилия за опазване на реда, сигурността и защита на правата на своите граждани. Методиката на ЕСПОУ касае достоверността на информацията за страните по произход, но не и преценката ѝ от гледна точка на сигурността.

При тези обстоятелства Съдът приема за неоснователен довода в жалбата, че органът не е изпълнил задължението си да събере относима информация за страната му по произход от гледна точка на критериите за определянето на една страна като сигурна, установени по националното право.

Съдът намира за правилен извода в мотивите на решението по отношение на преценката на информацията за И., а доводите на жалбоподателката за обратното – за неоснователни, поради следното:

Тъй като възможен източник на информация за страни по произход според чл.98, ал.2 ЗУБ е Съвета на Европа, без да уточнява конкретен орган, Съдът намира, че такъв източник съставлява и информацията, цитирана в мотивите на решенията на Съда по правата на човека. Поради това информацията за обстановката в И. в казуси пред този съд за иракски граждани в сходно положение, с това на жалбоподателя е относима и към казуса по делото. Видно от мотивите на решенията, касае се за идентични на установените в чл.98, ал.2 ЗУБ критерии за преценка на информацията – от гледна точка на степента на зачитане на човешките права.

Видно е от приобщените по делото писмени доказателства във връзка с проведените предходните процедури по молби на майката К. Ф. за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, че тя има още три деца родени преди двете ѝ малолетни дъщери. Същите пребивават в И.. Фактите относно заплахите в сервиза за телефони на съпруга ѝ са изложени в предходното производство пред ДАБ, обсъдени са и при съдебния контрол на административните актове на ДАБ по молбите ѝ за закрила и не представляват ново обстоятелство.

При приложението на тези критерии в казуса по делото следва извод, че е възможно завръщането на жалбоподателката в И. без да бъдат нарушени основните и човешки права до степен, че да се приеме нарушение на чл. 3 ЕКПЧ. Този извод следва от обстоятелството, че въоръженият конфликт е локализиран само на част от територията на страната, както е че страната се подобрява в икономическо отношение, видно от представената по делото справка. Освен това на база тези данни, следва извод, че не са налице основания да се приеме, че при връщането на жалбоподателката в И., същата ще бъде подложена на трите вида тежки посегателства, дефинирани в чл. 15, буква в) от Квалификационната директива (Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила), представляващи условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да се предостави субсидиарната закрила.

По отношение на жалбоподателката действително не са налице данни за съществуването на първите две категории тежки посегателства, а именно: смъртното наказание или екзекуцията; изтезанието или нечовешкото или унижителното отнасяне или наказание, наложени на молител в страната му на произход. Този извод в оспореното решение е правилен, тъй като законният представител на жалбоподателката изрично е посочила в интервюто, че не е имала проблеми с властите, не е заплашена от наказателно преследване за извършено правонарушение. Аналогичен е изводът на Съда и по изложеното от страна на жалбоподателката в хода на съдебното производство.

По отношение на третия вид тежко посегателство по цитираната разпоредба (тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт), на първо място следва да се приеме, че в И. действително е налице въоръжен конфликт по смисъла на правото на Европейския съюз и в

контекста на даденото тълкуване с Решението от 30 януари 2014 година по дело C-285/12, А. D. от Съда на ЕС на чл.15, б.в) от Директива 2004/83/ЕО, понастоящем същата разпоредба от Директива 2011/85 преработена.

Според Съда на ЕС съществуването на въоръжен вътрешен конфликт трябва да бъде признато, с оглед прилагането на тази разпоредба, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или когато се сблъскват две или повече въоръжени групи. Съдът по т.21 от мотивите на решението е уточнил, че законодателят на Съюза е пожелал да предостави субсидиарна закрила на засегнатите лица не само в случаи на въоръжени международни конфликти и на въоръжени конфликти, които нямат международен характер, така както са определени в международното хуманитарно право, но също така и в случаи на въоръжени вътрешни конфликти, при условие че тези конфликти се характеризират с употребата на безогледно насилие, нито е необходимо да са налице всички критерии за такъв конфликт, установени от международното хуманитарно право. Също според СЕС не е необходима преценка на този конфликт като въоръжен от гледна точка на международното право. Също интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили или продължителността на конфликта, не е необходимо да бъдат предмет на преценка, отделна от тази за степента на насилие, съществуващо на въпросната територия. При така даденото тълкуване следователно, е необходимо да се прецени само степента на насилие за целите на предоставянето на субсидиарна закрила, съответна на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ. Именно въз основа на преценката за степента на насилие в И. е мотивирано обжалваното решение и по критериите, установени по делото решението от 17 февруари 2009 г. по дело Е. (C-465/07 на Съда на ЕС и във връзка с тълкуването на чл.15, буква в) от Директива 2011/85.

Не може въз основа на данните по делото да се приеме, че жалбоподателката ще бъде изложена на посегателството, дефинирано в чл.15, б.в) от Директивата, тъй като е възможно да се завърне в региони, които не са засегнати от вътрешен въоръжен конфликт, т.е. извън регионите, в които са локализираны въоръжените сблъсъци между групировката Ислямска държава и правителствените въоръжени сили в И.. Видно от цитираната информация, на която Съдът по правата на човека се позовава за събитията в И., касае се за въоръжен конфликт във връзка със завземането на градове и села в регион на И., които региони са различни от регион К.. Извън регионите на този въоръжен конфликт, действията на правителството следва да се считат за свързани с опазването на обществения ред и сигурността на населението, присъщи за всяка държавна власт. Поради това терористичните актове, предизвикани във връзка с противопоставянето между шиити и сунити, имащи за цел смяна на политическия режим, и мерките, които правителството предприема във връзка с тях, не могат да се определят като вътрешен въоръжен конфликт по смисъла на даденото тълкуване от Съда на ЕС.

По тези съображения следва да се приеме, че не е допуснато нарушение на критериите, според които следва да се извърши преценката на информацията за страната по произход на жалбоподателя, нито на степента на насилие и опасността от тежки посегателства, в това число крайните изводи в решението са правилни. В хода на проведеното интервю по общия ред, жалбоподателката не заявява факти, които да се приемат за относими към понятието за преследване на лично основание, следователно представената лична бежанска история не може да съставлява основание за предоставяне на закрила, то не е допуснато нарушение на чл.75, ал.2 ЗУБ – относно прилагането на принципа при съмнение – в полза на кандидата. Тъй като жалбоподателката няма лични причини да се страхува, нивото на общото насилие в И. трябва да е изключително, но това не се установява от информацията за страната ѝ по произход.

Доказано е обстоятелството, че сестрата на жалбоподателката е записана в подготвителен клас в България, но то не обуславя предоставяне статут на бежанец в България на това основание. Семейството е от 7 години в България, но не са създали устойчиви връзки извън

общността, към която принадлежат, както се установява от сицеалния доклад. Следва да бъдат споделени и мотивите на административния орган, че откъсването на детето от неговите родители би навредило на неговия висш интерес, както и че е най-добре то да расте в своята среда, където е родното му място.

В заключение Съдът достигна до извод, че при постановяването на оспореното решение не е допуснато нарушение на оценяването на фактите и обстоятелствата, относими към молбата на жалбоподателката за закрила, в това число и що се касае до установяването на фактическите обстоятелства, които могат да представляват доказателства в подкрепа на молбата за закрила, и до правната преценка на тези доказателства по правилата на националното право.

В оспореното решение са изложени фактически и правни основания за издаването му, същото е с адресат лицето, по чиято молба е образувано административното производство, разпореденото с него е в съответствие с правомощията на председателя на ДАБ, в случая на орган с делегирани правомощия по чл.75, ал.1 ЗУБ, не е налице и нарушение на предвидената от закона форма от външна страна за издаването му. В мотивите на решението са обсъдени всички факти, съобщени от жалбоподателката за личното му положение, както и за обстановката в И..

Обоснован и законосъобразен е отказът за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, тъй като не са налице материалните предпоставки по чл.8 и чл.9 ЗУБ. Тези изводи не са опровергвани в хода на съдебното производство от установените факти по делото. Поради липсата на твърдения жалбоподателката да е арестувана, осъждана, политически ангажирана или преследвана от официалните власти, то следва извод, че спрямо нея не е било осъществено преследване по изброените в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ причини, а именно: раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, поради политическо мнение или убеждение, също така не са установени дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, не са посочени и други релевантни причини, обосноваващи опасения за преследване по смисъла на чл.8, ал.2-5 ЗУБ и риск от бъдещо такова, не е налице преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от закона. Посоченото изисква нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост, което не се установява в конкретния случай, както правилно е прието в мотивите на обжалваното решение.

На основание чл.9 ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън страната си на произход или местоживее по причина на заплахата за неговия живот, сигурност или свобода, поради насилие, възникващо от ситуации като въоръжен конфликт, както и когато е изложен на опасност от изтезание или други форми на нечовешко или унизително отнасяне или наказание и по тези причини не може или не желае да се завърне в страната си на произход или местоживее. За да са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут следва да съществува вероятност за нечовешко или унизително отнасяне при реализиране на наказанието, а такива данни липсват.

След преценка на общата обстановка в И., личното положение на жалбоподателката и изложените от нея причини за нежеланието и да се завърне в страната си по произход, не представляват причини, обусловени от страх от преследване по смисъла на чл.9 ЗУБ, поради което молбата правилно е преценена като неоснователна от гледна точка на основанията за предоставяне на хуманитарен статут.

Оспореното по делото решение е законосъобразно и от гледната точка на данните за страната по произход на жалбоподателката за факти, настъпили след постановяването му. Съдът намира, че такава информация следва да бъде съобразена, в това число и изведена от прецедентната съдебна практика на Съда по правата на човека по сходни случаи. Това е така, тъй като във всеки един момент следва да бъде гарантирано спазването на принципа за забрана за връщането /non refoulement/, предвиден по чл.33 от Женевската конвенция от 1951 г. Спазването на този принцип е относимо към правото по чл. 3 ЕКПЧОС и към задължението

на българската държава да гарантира спазването на предвидените права и свободи по тази конвенция по отношение на всяко лице, което се намира под нейна юрисдикция – чл.1 от Конвенцията.

Предвид изложеното Съдът приема, че подадената жалба следва да се отхвърли като неоснователна.

Така мотивиран, Административен съд-С. град

Р Е Ш Е Н И Е:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. Д. А., гражданка на И., [дата на раждане] , ЛНЧ: [ЕГН], действаща чрез майка си К. Н. Ф., която жалба е подадена чрез адв.И., срещу Решение № 13121/19.08.2022 г., издадено от Заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците, с което е отхвърлена молбата на оспорващата за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: